

ZANIMLJIVOSTI IZ SVIJETA

SANTA GERTRUDIS NOVA PASMINA GOVEDA

Na marvenom sajmu u južnom Teksasu (USA) pred neko vrijeme pojavilo se 29 komada jednogodišnjih bičiča trešnjeve boje — nove pasmine Santa Gertrudis, uzgojenih na golemoj farmi King. Santa Gertrudis je ne samo nova pasmina goveda u Americi, nego je i prva novouzgojena pasmina u zadnjih 100 godina uopće u svijetu. To je križanac Indijskog Bramana i engleskog Shorthorn blaga (kratkorogo), te ima sve odlike Bramana: otpornost prema vrućini, insektima i bolestima — a i odliku Shorthorna: odličnu kvalitetu mesa.

Farma King je jedan od najvećih posjeda u USA i jedna od najvećih produkcija »govedine« na svijetu. Velika je 920.000 jutara, a posjeduje 85.000 kom stoke. Utemeljio ju je pred 100 godina kapetan King. U to doba bilo je na tom mjestu samo divlje teksasko dugorogo blago (Longhorns), dopremljeno svojedobno iz Španije, s vrlo lošom i žilavom kvalitetom mesa. Zbog toga je King počeo dopremati iz Engleske renomirane pasmine, te je već god. 1918. bilo na farmi 25.000 Herefordsa i 25.000 Short-hornsa.

Ali kao što bijelci ljudi u tropima, tako je i englesko blago patilo od žege i insekata. Umjesto da pase, najveći dio vremena provodilo je u hladu, te su ga morali transportirati na sjever, da se oporavi na boljoj ispaši i klimi. To je bilo skopčano s velikim troškovima, i farma je počela propadati. Trebalo je nešto učiniti. Kada je farmu preuzeo Kingov unuk Robert Kleberg, agilan i nadaren čovjek (koji je uveo u USA razne gospodarske novotarije, pa i glasovitu plavo-peteljkastu King ranch travu i Kleberg travu), došao je na ideju, da križa Shorthorn stoku s indijskom pasminom Braman. Taj eksperiment pošao mu je za rukom i otada traje već godine.

Braman je otporan spram žege, a insekti i paraziti ga uopće ne napadaju (za razliku od ostalog blaga, Braman se znoji nekom ljepljivom supstancijom, koja tjera i najustrajnijeg insekta), a naročito je važno, da Braman napreduje i na žilavoj i siromašnoj travi Teksasa. Samo na žalost ta je pasmina vrlo uskih butova i slab producent mesa.

God. 1920. križan je najsajjniji primjerak bramanskog bika s naročito muznom Shorthorn kravom, a produkt bilo je golemo tele trešnjeve boje, nazvano »Monkey« (Majmun), koji je pradjed sveg ostalog

Santa Gertrudis blaga. Iz generacije u generaciju Monkey-jeva krv širila se postepeno farmom, dok nije god. 1940. stvorena nova vrsta — pasmina, koja je priznata od USA odjela za agrikulturu i od cijelog stočarskog svijeta uopće. Tako je Bob Kleberg i njegova farma stvorila novu pasminu u nevjerovatno kratkom vremenu od svega 20 godina.

Na oskudnim teksaskim ravnicama 4-godišnji Santa Gertrudis volić premašuje u težini svog engleskog rođaka za 100 kg, a i više, i sada više ne treba tjerati blago na sjever na bolju ispašu i oporavak. Prošle je godine farma dobila od 82.000 glava oko 10 milijuna kg govedine, dok su god. 1933. trebali za taj isti iznos 125.000 komada goveda.

Dosjetljivi Kleberg kaže: »Polovina površine USA pokrita je travom, te je bilo potrebno stvoriti govedo, koje se može udebljati i odlično othraniti na samoj travi. Santa Gertrudis može se udebljati na siromašnoj tropskoj travi te za ½ premašiti u težini svaku britansku pasminu«.

(Readers digest — july 1951)

MUZNOST KRAVA U RAZNIM ZEMLJAMA.

Zadnjih godina bila je muznost krava (izraženo u kilogramima) u pojedinim zemljama ovakova:

	god. 1937/1938	god. 1949.	god. 1950.
Kanada	1877	1642	1637
USA	1946	2378	2400
Danska	3196	3188	3432
Francuska	1782	1707	1840
Nizozemska	3474	3548	3803
Švedska	2416	2770	2940
Švajcarska	2857	2840	2880
Vel. Britanija	2532	2644	2788
Australija	2100	2514	2493
Zap. Njemačka	2480	2135	2474

(Hildesheimer Molk. Zeitung)

NOVO TRŽISTE ZA KAZEIN

Nedavno je jedna talijanska firma počela producirati sintetičnu vunu i na taj način otvorila dragocjeno tržište francuskom kazeinu. Produkcija te sintetične vune, koja zahtijeva provoklasni laktični kazein, očividno se razvija kao posljedica rekordno visokih cijena naravne vune.

Veća muznost, povećani broj muzne stoke u Francuskoj i povoljne vremenske prilike omogućit će produkciju od 14—15.000 tona kazeina u god. 1951., a od toga će se oko 10.000 tona izvesti.